

smerodatné len skutkové otázky a preto aj tú otázku, podľa jakého druhu účastenstva zúčastnili sa obžalovaní zabitia poškodeného, mohol najvyšší súd riešiť len podľa znenia skutkových otázok.

Vražda podľa § 278 tr. zák. obyčajne sa spácha násilím. Násilie pri vražde sa ukazuje páchaním takého činu, ktorý smeruje priamo k usmrteniu človeka. Páchateľom vraždy je tedy len ten účastník, ktorý spáchal čin smerujúci priamo k usmrteniu poškodeného. Niet pochybnosti, že obžalovaný L. K. vyvinul páchatel'skú činnosť, lebo on v usmrcení s druhým účastníkom bil a páchal poškodeného s úmyslom ho zabiť. Preto nehľadiac k tomu, či spôsobil smrteľné zranenie on, alebo jeho spoločník, je L. K. odpovedný ako páchatel' za smrť poškodeného. Najvyšší súd tedy kvalifikoval čin obžalovaného za páchatel'ské účastenstvo v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Ináč treba však posudzovať účastenstvo A. F-ovej. Zo skutkovej otázky, vzťahujúcej sa na túto obžalovanú, neplynie zreteľne, že by bola ona ubila poškodeného, alebo že by sa bola dopustila iného priameho násilného činu proti nemu, lebo otázka pripúšťa možnosť, že to neurobila ona, ale spáchal to druhý účastník. Ponevác za páchatel'a vraždy je možno považovať len toho, kto sa dopustil činu smerujúceho priamo k usmrteniu poškodeného a ponevác proti obžalovanej taký čin určite nebol zistený, preto najvyšší súd nemohol obžalovanú považovať za páchatel'ku vraždy. Zo skutkovej otázky plynie však, že páchatel' L. K. len preto dopustil sa činu, lebo stál pod vlivom svojej milenky A. F., ktorá ho k zavraždeniu manžel'a viackrát vyzvala, plán zosnovala a čin pripravila. Tento čin obžalovanej zakladá tedy skutkovú povahu účastenstva návodcu podľa bodu 1 § 69 tr. zák. v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Ponevác táto kvalifikácia činu podľa § 71 tr. zák. nie je ťažšia, než kvalifikácia, ktorej sa domáha verejný obžalobca, preto najvyšší súd kvalifikoval čin obžalovanej podľa bodu 1 § 69 a § 278 tr. zák. Je tu tedy dôvod zmätočnosti uvedený v bode 1 b) § 385 tr. p. Preto najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu a vyniesol rozsudok odpovedajúci zákonu.

Čís. 4778.

Nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., musí býti nebezpečím konkrétním; pachatelem musí býti vyvolána nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde.

Jde-li o přecházení silnice chodci, je konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má býti čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojiti k neopatrnosti chodce, již bude po případě nutno čeliti se strany řidiče vozidla.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Zm I 791/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 30. května 1932, jímž byl uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5, 9 a), 9 b), 10, správně — jelikož uplatňuje vedle formální vadnosti rozsudku jen naprostou beztretnost souzeného skutku — jen podle čis. 5 a čis. 9 a) § 281 tr. ř.; jest jí přiznati důvodnost. Napadený rozsudek bere za prokázáno, že obžalovaný při náležitě pozornosti musel poškozeného Antonína V-a před sebou viděti, když V. šel na silnici a přišel za povoz L-ův a že — viděl-li obžalovaný V-a teprve, když V. vystoupil z pozadí povozu (rozuměj zpět ve směr, jímž byl za povoz přešel), — zakrývaly povozy (povoz L-ův) obžalovanému rozhled na část silnice, a rozsudek zjišťuje dále, že obžalovanému bylo možno, by projel prostorou mezi povozem L-ovým a mezi Antonínem V-em. Avšak východiskem úvah rozsudku o příčinné souvislosti s úrazem a smrtí Antonína V-a a o subjektivní stránce souzeného skutku je jen nepřehlednost dotčeného úseku silnice, pokud se týče překročení rychlosti jízdy obžalovaného přikázané nepřehledností silnice, takže jednáním (neopatrnou jízdou), jež je v rozsudečné větě podřaděno pod ustanovení § 335 tr. zák., je výlučně rychlá jízda nepřizpůsobená nepřehlednosti silnice v úseku, z něhož Antonín V. vystoupil. Proto není třeba vypořádati se s námitkou stížnosti, že obžalovaný jednal správně, neprojel-li prostorou mezi V-em a povozem L-ovým a vybočil-li do leva. Přílišnost rychlosti jízdy stěžovatelovy pak odvozuje rozsudek z nepřehlednosti dotčeného úseku silnice a ovšem podotýká, že obžalovaný měl . . . jízdu zmírniti na předepsaných 6 km a po případě ještě méně. Avšak svůj úsudek o nepřipustnosti rychlosti vyšší než 6 km a o nutnosti ještě vydatnějšího zmírnění rychlosti neopírá rozsudek o zákaz druhého odstavce § 46 — o kterém se rozsudek vůbec nezmiňuje —, nýbrž o příkaz § 45 min. nařízení z 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák., takže není třeba vypořádati se s další námitkou stížnosti, že zákaz rychlosti vyšší než 6 km za hodinu nemá místa, je-li nepřehlednou jen (nepatrná) část silnice přímo za (jedoucím) povozem ležící. Ovšem namítá stížnost dále i, že rychlost, kterou jel obžalovaný, rychlost nepřevyšující 20 km, byla zákonně přípustnou, protože pro jízdu na přehledné silnici mimo uzavřenou osadu připouští § 46 cit. min. nařízení 45 km za hodinu a protože po oné straně silnice, po které jel obžalovaný, nebylo ani povozů ani chodců a obžalovaný nemohl předpokládati, že osoby nacházející se za povozem L-ovým mohou se státi příčinou nehody nebo poruchy dopravy. Avšak s hlediska zmatečného důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř., o který je námitka opřena, je námitka pochybena již proto, že nedbá závazných podle § 288 čis. 3 tr. ř. zjištění rozsudku, že po straně silnice, po které jel stěžovatel, šli svědci

T. a P. a za nimi poškozený V., a že obžalovaný s (náhlým) vyskytnutím se překážky v pozadí povozu L-ova počítati musel.

Po stránce subjektivní vyslovuje rozsudek, že obžalovaný musel nahlédnouti, že z pozadí vozu L-ova, za který neviděl, může vystoupiti člověk a vstoupiti do jeho jízdní dráhy. Ježto rozsudek opírá toto zjištění jen o předpoklad, že obžalovaný je člověk duševně normální, je patrné, že výrokem zjištěno jen vědomí o abstraktní možnosti nebezpečí, nikoliv vědomí o možnosti nebezpečí konkrétního, ačkoliv — viz Altmann komentář k rakouskému právu trestnímu I. sv., str. 799 — musí nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., býti nebezpečím konkrétním; pachatelem musí býti vyvolána nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde . . . Přecházení pak silnice chodci též před anebo za vozidly pohybujícími se na silnici jest arcíť — srovnej nálezy čí. 3970, 4081, 4347 sb. n. s. — zjevem tak častým a obecně známým, že i řidič auta nebo motorového vozidla s ním počítati může a musí, pročez lze a dlužno na řidičích vozidel žádati, by pozorovali bedlivě jízdní dráhu a její okolí též po stránce. Jelikož však i chodci na veřejné silnici se pohybující jsou v zájmu svém a v zájmu bezpečné dopravy povinni ku stejné neb obdobné opatrnosti, je možnost konkrétního nebezpečí nebo konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má býti čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojiti k neopatrnosti chodce, jíž bude po případě nutno čeliti se strany řidiče vozidla. Náznaky toho rázu mohou se vyskytnouti buď v osobě chodce (tělesné vady, choroba, opilost, nerozhodnost, malé děti a pod.), nebo mimo jeho osobu (chodník anebo chodník schůdný jen na jedné straně vozovky, domy, najmě hostinec neb obchod a na druhé straně silnice, než po které chodec jde, křižovatky neb odbočky a pod.). Proto předpokládá též odpovědnost obžalovaného za nehodu jeho vozidlem chodci (V-ovi) způsobenou, by byly zjištěny takové náznaky a by dále bylo zjištěno, že obžalovaný z nich poznal aneb aspoň při náležitě pozornosti poznati mohl, že chodec může přejíti za povozem L-ovým přes silnici a po případě z pozadí tohoto povozu vstoupiti v jízdní dráhu obžalovaného; zjištění těch bylo třeba tím více, že § 45 cit. min. nařízení prikazuje řidiči zmírnění rychlosti jízdy a po případě zastavení vozidla jen, mohou-li jeho vozidlem býti vyvolány nehody nebo poruchy dopravy, takže i podle tohoto nařízení jest odpovědnost za opomenutí uvedených opatření vázána poznáním anebo možností poznání konkrétního nebezpečí, že dosavadní rychlostí jízdy nebo vůbec dalším pohybem vozidla může dojiti k nehodě. Rozsudek náznaků uvedeného rázu nezjišťuje a neuvažuje vůbec o tom, zda a za kterých okolností musel aneb alespoň mohl obžalovaný poznati a předpokládati, že z pozadí vozu L-ova může vstoupiti do jízdní dráhy obžalovaného člověk, jenž dosud šel na druhé straně nebo v prostředku silnice, nebo zejména, že za vozem se obrátí a půjde zpět

osoba, jež dříve šla po straně silnice, po které jel obžalovaný, a zmizela pak za povozem L-ovým. Jelikož bez takových zjištění není splněna subjektivní stránka přečinu, jímž obžalovaný uznán vinným a jenž vyžaduje, že pachatel si uvědomil anebo nedbale neuvědomil možnost konkrétního ohrožení právních statků § 335 tr. zák. chráněných, spočívá odsuzující výrok na nesprávném použití zákona a je zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Čís. 4779.

Člen obecního zastupitelstva, pověřený k příkazu okresního úřadu obecním zastupitelstvem prováděním kontroly, zda jsou váha a jakost pečiva, stanovené okresním úřadem, v živnostenských podnicích dodržovány, požívá při provádění této kontroly jakožto obecní zřízenec ochrany podle § 68 tr. zák., třebaže nebyl vzat do přísahy a vybaven další výkonnou mocí.

(Rozh. ze dne 18. září 1933, Zm II 327/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 23. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost dovolává se číselně jen důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., uplatňuje však zřetelným poukazem též zmatek podle § 281 čís. 5 tr. ř. Napadený rozsudek dospívá na základě zjištění, že okresní úřad uložil obecnímu úřadu v D., by v přeneseném oboru působnosti obce kontroloval, zda váha, cena a jakost chleba a bílého pečiva vyhláškou okresního úřadu ze dne 25. října 1930 stanovené jsou v živnostenských podnicích v D. dodržovány, a že obecní zastupitelstvo v D. pověřilo prováděním této kontroly svého člena Františka T-á, k závěru, že T. požíval při provádění této kontroly u obžalovaného jako pekaře ochrany podle § 68 tr. zák. Dále zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že obžalovanému byl při těchto kontrolách T-em u něho prováděných úřední charakter T-ův znám. Zmateční stížnost shledává zřejmě zmatek podle § 281 čís. 5 tr. ř. a to neúplnost rozsudku v tom, že rozsudek nepřihlíží při zkoumání otázky, zda T. se stal shora uvedeným způsobem osobou chráněnou ustanovením § 68 tr. zák., k tomu, že T. při hlavním přeličení jako svědek potvrdil, že nebyl jako orgán ustanovený obecním zastupitelstvem v D. k tomu, by prováděl onu kontrolu, vzat do přísahy.

Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Skutečnost, že 2. odstavec § 68 tr. zák. čini jen při lesních úřednících a lesním dozorčím personálu ochranu podle tohoto §, k němuž poukazují §§ 81 a 312 tr. zák. co do